

Empresa:
Extinguida

Ubicación:

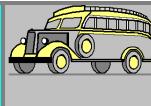
TRAVIMO (Transportes de Viajeros de Moncada)

Montcada i Reixac
Barcelona

LINEAS

Bibliografía

Versión 04-2014

Líneas Urbanas
Índice

Empresas

Los autobuses de Barcelona

HISTORIAL

Servicio Urbano de Montcada

En 1960 Francisco Betrán compró dos coches a [La Catalana](#) (del barrio del Clot de Barcelona, del Sr. Martí Adell) y estableció una línea que atravesaba Montcada: **Mas Rampinyo - Moncada Bifurcación**.

La Empresa adquirió el nombre de **TRAVIMO (Transporte de Viajeros de Moncada)**. En los billetes figuraba [Autobuses Moncada](#).

En 1963 se sustituyen los dos primeros coches por otros dos coches nuevos, un Nazar y un Zane.

En 1978 el Ayuntamiento de Montcada autoriza a [TB](#) (antes [Urbas](#) y antes [CGA](#)) a prolongar su línea **TM** (posteriormente será la **96**) **Barcelona-Montcada** por el interior del pueblo hasta **Masrampinyo**, con lo que se superpone al recorrido urbano del **Travimo**.

El dia 12-06-1978 [TB](#) prolonga su línea **TM** y el **Travimo** deja de circular definitivamente.

Información / Bibliografía / Enlaces

Artículo publicado en una revista	http://elmasrampinyo.blogspot.com/2008/07/un-travimo-normalizador-el-travimo-va.html
Artículo publicado en una revista	http://laveu.cat/IMAGES_2/veu-224.pdf → Ir a página 28
Datos en la Web de Autobuses Barcelona	http://cv.uoc.es/~jmora/lineas_i/montcada.html → Servicio Urbano de Montcada
Datos en la Web de Autobuses Barcelona	http://cv.uoc.edu/~jmora/lineas/96.html → Línea 96 (antes TM) de Barcelona a Montcada
Datos con una foto en este sitio:	http://images.google.es/imgres?imgurl=http://4.bp.blogspot.com/_3V_XZoiBuZI/Sd_iReI5bRI/AAAAAAAk8/kgK4pPOCrvc/s400/CAN%2BFONTANET%2B1900.jpg&imgrefurl=http://montcadapost.blogspot.com/2009/04/la-antiga-masia-can-fontanet.html&usg=_ZZdpITNjMu8KGqm4nPlRaH6RVGk=&h=370&w=400&sz=55&hl=ca&start=25&um=1&tbnid=_mNSDIMCS_oYk4M:&tbnh=115&tbnw=124&prev=/images%3Fq%3Dfontanet%26ndsp%3D20%26hl%3Dca%26sa%3DN%26start%3D20%26um%3D1
Fotografía de un Nazar + un Zane juntos	http://www.clubnacionalpegaso.es/ En el hilo: Índice general » ÉPOCA, LAS OTRAS MARCAS » Nazar - Karpetan - Layetan - Albatros - Babcock → Autobuses y autocares Nazar
Artículo publicado sobre la exposición	http://www.montcada.cat/montcadaPortal/p_13_final_ficha_general.jsp?seccion=s_fact_d4_v1.jsp&contenido=12309&ipo=2&nivel=1400&layout=p_13_final_ficha_general.jsp&codResi=1&language=ca&codMenu=80&codMenuPN=7

Notas / Noticias

Extracto de: <http://cv.uoc.edu/~jmora/lineas/96.html> , relativo a la línea 96 (antes TM) de TMB:

El mes de junio del año 1978 fue un mes de cambios en esta línea. El día 12 prolongó su recorrido desde la calle Mártires de la Cruzada, donde tenía su final, hasta el barrio de Masrampinyo. Y el día 23 además cambia su terminal de Barcelona, desde la Pl. Tetuan a la calle Vizcaya con Av. Meridiana, al lado del metro Navas. De esta forma se conseguía compensar la prolongación por el interior de Moncada con el tramo suspendido entre Pl.Tetuán y Meridiana/Navas. Con estos dos cambios el recorrido definitivo quedó de la siguiente forma:

TM Barcelona - Montcada (Masrampinyo)

Ida: Desde Vizcaya por J.Estivill - Navas de Tolosa - Av. Meridiana - Batrina - Pl. Mossen Clapés - Palomar - P.º Tte. Coronel Ónophre Mata - Ctra. de Ribas (N-152) - Bifurcación - Batería - Masía - Bifurcación - Obispo Irurita - Pascual - Leonor - Av. Generalísimo Franco - C. Barcelona - Mossen J. Castellví - Pte. Río Ripoll - P.º San Juan - P.º Marqués de Sentmenat - Pl. España - A. Clavé - Carrerada - Av. Gnral. Molla - E. Abadal - Alta de San Pedro - Palamós.

Regreso: El mismo itinerario entre Palamós y Av. G. Franco, y desde éste punto por Carbonell - Montiu - Pascual - Obispo Irurita - Bifurcación - Mina - Masía - Besos - Bifurcación - Cta. N-152 - S'Agaró - Cooperación - Av. Meridiana - Av. San Antº Mº Claret - Vizcaya.

Comentarios:

La prolongación dentro de Montcada significó la supresión del TRAVIMO. Previamente se estuvo negociando a tres bandas (Ayuntamiento, Travimo y TB) pero el resultado fue la decisión de la clausura de la línea urbana. TB (ex Urbas desde 1976) no incrementó el servicio con ningún coche más (como hubiera sido lógico para paliar la prolongación), por tanto unos días después se vió obligada a reducir el recorrido por el otro extremo de la línea, es decir en Barcelona.

Ver: <http://elmasrampinyo.blogspot.com/2008/07/un-travimo-normalitzador-el-travimo-va.html>

UN TRAVIMO NORMALITZADOR (diumenge, juliol 20, 2008)

El Travimo va ser un medio de transporte muy peculiar e intransferible dentro de Montcada i Reixac, que solo podía viajar en él y utilizarlo.

Pero en esta ocasión no nos vimos hablar del Travimo como medio de transporte, sino como medio normalizador del topónimo de Mas Rampinyo. En plena dictadura, mientras los topónimos de los barrios de Montcada i Bifurcación (Can Sant Joan), aparecen con castellano.

Desconocemos la fecha de la fotografía, pero en otros autobuses que iban por el trayecto, también se ponía en catalán el nombre del vecindario.

Publicado por Fidel Casajuana i Manent

28

laveu

Taquinaria
juliol 2003

el retro-visor

Iaura Grau

Amb la col·laboració de la Fundació Cultural Montcada

Fem una volta amb el Travimo?

Aquest autobús conectava el centre de Montcada amb els barris de Mas Rampinyo i Can Sant Joan

S'entrecorden del Travimo? Era el nom con què tothom coneixia el servei d'autobús que connectava Mas Rampinyo amb el centre de Montcada i amb Can Sant Joan. Va començar a funcionar l'any 1960 gràcies a la iniciativa de Francisco Bettán, un jove espavilat que va veure l'oportunitat de fer negoci posant en marxa aquesta nova línia d'autobús. Els dos primers vehicles que va comprar a la companyia La Catalana eren de fusta, amb una sola porta per pujar i baixar i de color vermell i blanc. Bettán va batejar el nou servei com Transporte de Vías Jeros de Montcada i aviat va ser conegut per tothom amb el sobrenom de Paco, el del Travimo.

Tot un luxe. Durant els primers anys el servei no va tenir molts usuaris. El preu del bitllet

1 pesseta amb 50 cèntims era un luxe per a la majoria dels ciutadans de l'època. Però curiosament els qui més el van començar a fer servir van ser veïns de Can Sant Joan, sobretot les dones que anaven a comprar

al centre amb els seus cistells de vimet i els mocadors de fer farcells. Tal com explica Bettán, molt acostumbrat a tractar amb diferents tipus de públic, "el de Mas Rampinyo era el clàssic pagès que d'un duro en feia sis pessetes i el de Bifurcació, si guanyava 40 cèntims se'n gastava 50". Paco feia de conductor i cobrador però era molt més que això. Ajudava a pujar i baixar els paquets i cistells a les dones que feien servir el transport, traginava les ciutatetes que les marem no podien pujar soles al vehicle i posava sacs de sorta a les robes quan l'autobús es quedava atrapat en el fang dels camins. "En aquells temps recorda Paco només estava asfaltat el carrer Major i l'avinguda Catalunya de Mas Rampinyo, no era gens fàcil circular, sobretot quan plouvia". Petò el cert és que quan plouvia era quan més bé anava el negoci. També es feia bona caixa els dimarts, quan moltes dones de Can Sant Joan agafaven l'autobús per anar a comprar al centre. Paco, que ara té 69 anys,

>> Una de les parades del Travimo estaba situada al final del carrer Major

recorda amb nostàlgia els 18 anys que va passar fent de conductor del Travimo. "Era una bona feina, de vegades dura, però agraiada, molts montcadiencs em reconeixen pel carrer i em saluden". Toti que han passat molts anys, encara enyota el contacte amb la gent, el salut dels dimarts al mercat, les tafaneries que algunes dones s'explicaven durant el trajecte o l'aventura d'encallar-se en el fang. El Travimo va deixar de funcionar l'any 1978.

Francisco Bettán, amo del Travimo

Fotografia obtenida...

En el foro:

<http://www.clubnacionalpegaso.es/>

En el hilo: Índice general »

ÉPOCA, LAS OTRAS MARCAS »

Nazar - Karpetan - Layetan -

Albatros - Babcock

→ Autobuses y autocares Nazar

pegasoqueestasenloscielos.es

50 ANYS DE LA CREACIÓ DEL **TRAVIMO**

El Travimo ha marcat la vida i els records de molts montcadencs i montcadenques. La història del Travimo és també la història d'aquells nens del poble que s'agafaven a la part del darrere de l'autobús, del seixal de la pipa i la gorra que pujava al vehicle amb una garrafeta de vidre plena de vi, dels veïns i vinyes de Can Sant Joan que anaven a comprar a les botigues del centre o de tots aquells que es pujaven a l'autobús per anar a treballar a Aismalíbar.

El Travimo (Transport de Viatgers de Montcada), va néixer l'any 1960 i va circular pels carrers del municipi fins al 1978.

Empresa:
Extinguida

Ubicació:

TRAVIMO (Transportes de Viajeros de Moncada)

Montcada i Reixac
Barcelona

El principi de la companyia va ser complicat, els camins inicials eren de terra i estaven plens de sots i pedres. Al carrer Major era freqüent que hi hagués carros, tricicles, camionetes i carretes de mà aparcats en desordre que entorpien el pas dels autobusos. Especials complicacions es produïen quan plovia i els camins de terra eren del tot intratables. Sovint la ruta es convertia en tota una carrera d'obstacles, situació que dificultava el manteniment de la regularitat del servei.

A més en els seus inicis, el Travimo també va haver de patir la **reticència** de bona part de la població a utilitzar i pagar per aquest nou servei, acostumada com estava a fer els seus desplaçaments a peu. Els millors clients de l'autobús eren els viatgers de Bifurcació que anaven a comprar a Ca Lasús, a la Gregoria, a treballar a l'Aismalíbar i, sobretot, els nens i nenes que anaven a l'escola.

El **1963** els dos primers busos van ser substituïts per uns altres més moderns fabricats a la Factoria Nàpoles de Saragossa: un Pegaso carrosseria Zane i un Nazar.

Moltes són les **anècdotes** que va viure el Travimo, fins i tot, algunes fonts afirmen que es va decidir arreglar els carrers del municipi gràcies a que el dia de la inauguració dels segons vehicles un dels autobusos es va estavellar contra un arbre amb totes les autoritats a dins. A partir d'aquest ensurt es va anivellar el terra amb grava, es va posar enllumenat, es van senyalitzar les voreres per a vianants, etc.

El Travimo va oferir el seu servei al municipi fins al 1978, any en què l'empresa va desaparèixer.

RECORREGUT

El Travimo iniciava el seu recorregut a la **benzinera de Can Sant Joan**, situada a la cruïlla de la carretera de Ribes amb la de Sabadell. Des d'aquí travessava els carrers Bateria, Masia i Mina i enfilava l'actual avinguda de la Unitat. Pels carrers Pasqual i Elionor entrava al carrer Major, on feia diverses parades, travessava la plaça de l'Església, el carrer de Barcelona i superava el Ripoll per una petita passarel·la de formigó. Entrava a Mas Rampinyo per la rambla dels Països Catalans (antic Passeig Sentmenat), des d'on pujava fins l'avinguda de Catalunya i acabava a l'**estació de Mas Rampinyo i la Rasa**.

En dies de mercat, el recorregut s'ampliava, incorporant els carrers Santiago i Clavell.

Empresa:
Extinguida

Ubicación:

TRAVIMO (Transportes de Viajeros de Moncada)

Montcada i Reixac
Barcelona

VEHICLES DEL TRAVIMO

B- 51911 Ford BB de 1933

- Base: xassís de camió Ford BB (probablement la variant 157 inches). Número de xassís original: BB5067100, el mateix que el del motor.
- Carrossat per Carroseries Caba de Sabadell com a autobús de 12 places amb

un sol accés permanentment obert al lateral dret al darrera per entrada i sortida.

- Motor de benzina, 4 cilindres i 3.285 cm³ de 50 cavalls de potència real.
- Adquirit inicialment per Miquel Martí Adell per al servei urbà de Sabadell.
- El 1935 desapareix de Sabadell per anar a la línia de MMA de "La Catalana" (Clot-Poblenou).
- El 18-3-1960 Faustino Betrán Lanuza el compra a MMA per a fer el servei del Travimo.
- Amb posterioritat, entre desembre de 1961 i octubre de 1964, se li canvia el motor de benzina per un dièsel Barreiros EB4 de 4 cilindres, 3.155 cm³ i 55 cavalls de potència real. El pes del vehicle (pesada oficial) és de 4.020 Kg el 6-4-1962.
- El canvi de motor tenia greus problemes amb la suspensió davantera (amb un ballestó, el mateix sistema del Seat 600) que s'aclofava perquè no podia amb el pes del nou motor. També sembla ser que se li va afegir una altra porta a la part del davant.
- L'octubre de 1964 passa la revisió extraordinària, que suspèn per canvi de motor no legalitzat, frens, vidres i manca de parafangs. El vehicle es dona de baixa el gener de 1965 sense regularitzar la reforma. El seu substitut (B-553923) no es matricularà fins al 27-4-1967.

B- 56801 Ford BB de 1934

- Base: xassís de camió Ford BB (probablement la variant 157 inches). Número de xassís original: BB5251136, el mateix que el del motor.
- Carrossat per Carroseries Caba de Sabadell com

a autobús de 14 places amb un sol accés permanentment obert al lateral dret al darrera per entrada i sortida.

- Motor de benzina, 4 cilindres i 3.285 cm³ de 50 cavalls de potència real.
- Adquirit inicialment per Miquel Martí Adell per al servei urbà de "La Catalana" (Clot-Poblenou).
- El 18-3-1960 Faustino Betrán Lanuza el compra a MMA per a fer el servei del Travimo.
- Amb anterioritat al desembre de 1961 se li canvia el motor de benzina per un dièsel Barreiros EB4 de 4 cilindres, 3.155 cm³ i 55 cavalls de potència real amb número de sèrie EB431-360B1 que arriba a legalitzar a Indústria. El pes del vehicle (pesada oficial) és de 3.860 Kg el 4-4-1962.
- El canvi de motor suposava greus problemes amb la suspensió davantera (amb un ballestó).
- El 2 de març de 1963 el para la Guàrdia Civil i el denuncia per no haver passat el reconeixement anual (ITV de l'època). El 21-9-1963 segueix sense haver passat el reconeixement anual. Posteriorment el suspèn per frens i per manca de llum verd de lliure. El vehicle es dona de baixa el 24-12-1963 sense superar el reconeixement. El seu substitut (B-348657) no es matricularà fins el 20-1-1964, tot i que probablement ja estava circulant des que van donar de baixa el Ford.

B-348657 Nazar de 1964

- Base: xassís Nazar. No s'ha pogut trobar el número de bastidor. Motor Diesel Perkins P6 de 6 cilindres, 4.700cm³ i uns 80 CV de potència real.
- Carrossat original per Nazar amb 18 places + conductor + cobrador + 40 places dempeus.

- Comprat directament per Faustino Betrán i matriculat el 20-1-1964.
- Va ser el cotxe habitual del servei des que el van comprar fins al final.
- Baixa definitiva el 28-6-1978.

B-553923 Rubel de 1967

- Base: xassís Rubel. Número de bastidor AR-1005. Motor dièsel Perkins 6305 número de sèrie 6-305-6469 de 6 cilindres, 5.000cm³ i uns 92 CV de potència real.
- Carrossat original per Talleres Nazar sota la marca Zane amb 18 places + conductor + cobrador.

- Pes del vehicle 6.430 Kg. Capacitat de càrrega 4.370 Kg.
- Comprat directament per Faustino Betrán i matriculat el 20-1-1964.
- Era el cotxe de relleu. També sortien amb els dos cotxes (Nazar i Rubel) el dia de mercat.
- Baixa definitiva el 29-12-1978.

Empresa:
Extinguida

TRAVIMO (Transportes de Viajeros de Moncada)

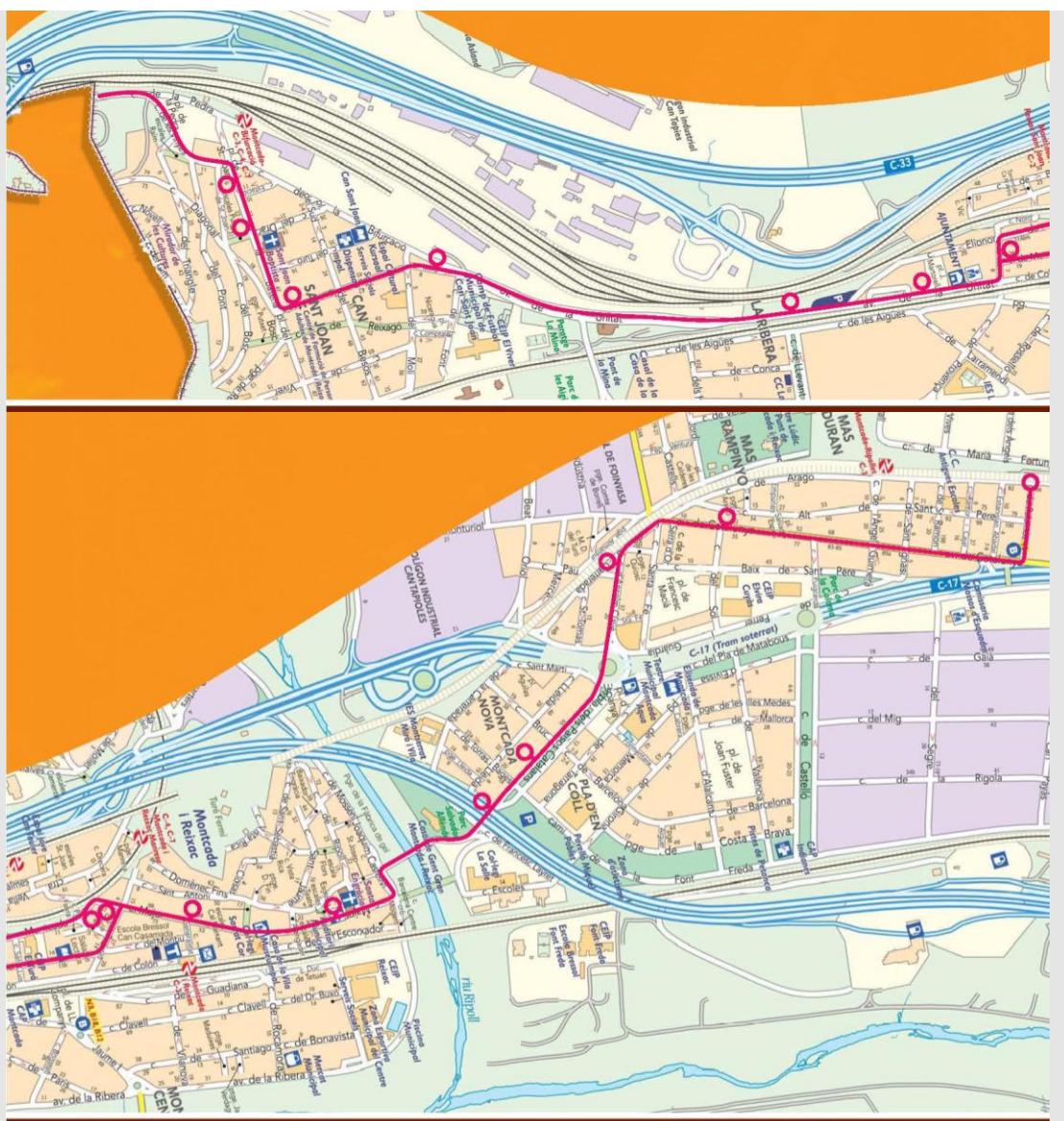
Ubicación:

Montcada i Reixac
Barcelona

RECORREGUT

El Travimo iniciava el seu recorregut a la **benzinera de Can Sant Joan**, situada a la cruïlla de la carretera de Ribes amb la de Sabadell. Des d'aquí travessava els carrers Bateria, Masia i Mina i enfilava l'actual avinguda de la Unitat. Pels carrers Pasqual i Elionor entrava al carrer Major, on feia diverses parades, travessava la plaça de l'Església, el carrer de Barcelona i superava el Ripoll per una petita passarel·la de formigó. Entrava a Mas Rampinyo per la rambla dels Païssos Catalans (antic Passeig Sentmenat), des d'on pujava fins l'avinguda de Catalunya i acabava a l'**estació de Mas Rampinyo i la Rasa**.

En dies de mercat, el recorregut s'ampliava, incorporant els carrers Santiago i Clavell.

Billetes Antiguos

Colección Joan Domingo Ventura
www.ticketscity.net

